

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Юлия Георгиева Добрева

(име, презиме, фамилия – академична длъжност в научна организация, научна степен)

на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално

направление

3.8.

Икономика

Автор: д-р Пьотр Фрончек

Тема: Управление на финансовите разходи и ефективност на избрани инструменти в системата за социално осигуряване в Полша на примера на Подкарпатско войводство

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 111 от 21.04.2022г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси проф. д.ю.н. Борис Велчев съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “Управление на финансовите разходи и ефективност на избрани инструменти в системата за социално осигуряване в Полша на примера на Подкарпатското воеводство” за придобиване на научна степен „доктор на науките” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е д-р Пьотр Фрончек.

Предадените от д-р Пьотр Фрончек материали включват документи по представен опис:

1. Справка наукометрични показатели
2. Справка за цитиранията
3. Диплома за придобита ОНС “Доктор” с тема: Лица с увреждания на местния трудов пазар по примера на Саноцка, Леска и Бешчадзка околия”.
4. Дисертация - 260 стр. (с приложенията - 290 стр.)
5. Автореферат
6. Списък с приносите
7. Резюмета на публикациите

Кандидатът е приложил 12 публикации 2 от които в съавторство (110 т) и дисертация. Посочил е цитирания, които изпълняват наукометричните критерии, а именно 105 т. От необходимия минимум - 100 т.

Дисертацията е в общ обем 290 стр, в т.ч. Библиография и приложения.

2.Кратки биографични данни за кандидата

Кандидатът в процедурата д-р Петр Фрончик е преподавател и същевременно директор на Института по обществени науки, Държавно висше училище им. Яна Гродка в г. Санок (Полша). д-р Петр Фрончик е титulary на дисциплини, свързани с проблемите на финансиране на социалното подпомагане в Полша. Също така, той успешно съчетава преподавателската си работа с изследвания в областта на социалното подпомагане като член на регионален общински съвет за хора с увреждания към кабинета на управителя на Подкарпатско войводство (Полша), бил е до 2019 също и член на надзорния съвет по икономика на общински предприятия в град Санок (Полша, а преди това до 2013 г. и член на регионалната изпитна комисия за професионална специализация на социални работници в Подкарпатско войводство (Полша).

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията е в обем 290 страници и се състои от увод/общо съдържание, четири глави, заключение и изводи, библиография, списък с таблици, диаграмите, фигури.

Авторът успява да докаже тезата си, че трансферите за социално подпомагане в Полша са неефективни, защото са насочени към определени групи (семейства с деца), вместо да бъдат насочени към най-нуждаещите се. Така конструирана тезата повдига потенциал за още по-мощно изследване на държавите от източния блок, които споделят същия модел на преход от планова към пазарна икономика и съответно имат обща характеристика на моделите на социално подпомагане, които са били създавани в процеса през последните 30 години. Авторът подчертава, че въпреки увеличаването на разходите от държавния бюджет, Полша не е готова да решава социални проблеми, а те ще бъдат централни както в Полша, така и в целия регион в бъдеще, особено проблемите със застаряващото население или помощите за бежанци от други държави (в т.ч. и Украйна).

Първата глава представя теоретичните положения относно социалноосигурителната система, която е елемент от икономическата и социална политика на Полша, както и социалните проблеми и системата за социално осигуряване от гледна точка на икономическите и други социални науки. Съществен и отличителен е подходът на автора да представи историята на социалното осигуряване в Полша и неговия институционален ред, както и избрани

икономически и социални условия в страната и влиянието им върху националната осигурителна система.

Втора глава е изцяло посветена на финансирането на системата за социално осигуряване в Полша през периода 2012-2018 г. Тук са представени видовете обезщетения в полската социалноосигурителна система и финансовите разходи, отпускани от държавния бюджет за функционирането на социалното осигуряване.

В трета глава се анализира управлението на финансите в системата за социално осигуряване на Полша на примера на Подкарпатското войводство през периода 2012-2018 г. Представени са и социално-икономическите условия на региона и финансирането на системата за социално осигуряване в Подкарпатското войводство.

Четвърта глава представя резултатите от научно изследване, насочено към анализ на ефективността на социалните договори, които са един от инструментите, използвани в полската система за социално осигуряване, както и резултатите от проведено проучване сред социалните работници в Подкарпатието относно ефективността на този инструмент.

Библиографията на труда съдържа общо 393 заглавия.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Особено отличаваща характеристика на представената дисертация е анализът върху аспектите на финансирането на социалните дейности, както и създаването на система за социално подпомагане. Друг важен принос е формулирането на препоръки за подобряване на социалноосигурителната система в Полша, така че същата да бъде ориентирана към реална и активна помощ в социалната и професионална интеграция на нуждаещите се от подкрепа хора, а функционирането ѝ да е организационно и финансово ефективно.

Конкретно приносите, които се отличават в изследването са:

- Разработване на нов теоретичен и методологически подход в областта на икономическите изследвания в публичния сектор в Полша за изследване на системата за социално осигуряване.
- Идентифициране на бъдещите предизвикателства пред системата за социално осигуряване в Полша, както и потвърждение, че тази система не е адаптирана към решаването на социални проблеми, което ще бъде голямо предизвикателство за Полша в бъдеще.

- Извършване на задълбочен анализ на управлението на финансовите разходи в системата за социално осигуряване в Полша и Подкарпатското войводство на база представяне на социално-икономическите условия на Подкарпатието и тяхното влияние върху социално-осигурителната система.
- Предлагане на концепция за анализ на инструменти (социални договори), използвани в полската система за социално осигуряване и емпирична проверка.
- Определяне на препоръки, чиято реализация ще подобри ефективността на функционирането и финансирането на системата за социално осигуряване в Полша.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Кандидатът за доктор на науките е приложил 12 публикации, 2 от които в съавторство. Всички представени публикации отговарят на необходимите критерии. Дисертационният труд не повтаря дисертацията за защита на ОНС “доктор” и съдържа оригинални приноси.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Считам, че така представените документи са изрядни и съдържат необходимата пълнота на информацията за преценка на съответствие с нормативните изисквания и са в съответствие с минималните национални изисквания.

7. Автореферат

В съдържателен аспект Авторефератът е подходящо структуриран, изготвен според изискванията и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

8. Критични забележки и препоръки

Нямам конкретни критични бележки и препоръки. Пожелавам на кандидата да продължи своята научно-изследователска дейност.

Би било интересно по време на защитата кандидатът да отговори на следния въпрос:

Кой е най-ефективният подход за преодоляване на неравенствата и достатъчно ли е подобряването на системата на социални трансфери за осигуряване на подобрене в разпределението на доходите или е необходимо да бъде комбиниран с друг подход, особено в ситуация на увеличаваща се инфлация, нестабилна политическа среда и демографски проблеми (в т.ч. бежански вълни)?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката** и отговарят на всички изисквания на

Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че кандидата д-р Пьотр Фрончек **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен „доктор на науките“** на д-р Пьотр Фрончек в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика;

14.05. 2022 г.

Рецензент:

проф. д-р Юлия Добрева